

Moguts ? «Connais pas!»

Sant Jordi'86 ha estat presentat com l'eclosió definitiva d'una generació que ha rebut el nom de "moguda literària gironina". Aquest bateig (una mica barroer, en un context dominat per desplegaments diversos i per "movidas" més o menys fantasmes) és gairebé un certificat de defunció.

M'explico. Els booms solen ser *big bangs* que explodien (que s'autodestruïen) just després d'haver nascut. I aquí s'està produint, si volem parlar de "generació gironina", un procés similar.

Quins punts de contacte tenen en Toni Vinyes ("L'estigma dels Montoreig"), la M. Mercè Roca ("Ben estret" i "Sort que hi ha l'horitzó"), en Miquel Fañanàs ("Dies irae") i en Jordi Soler ("Històries inventades")? Tots quatre han publicat llibres (o para-llibres, en segons quins casos), tots quatre són gironins, tots quatre són pràcticament verges (literàriament verges), i tots quatre estan integrats en un grup que s'anomena "Lletrasset" i que s'ha presentat públicament com un col·lectiu.

Tanmateix, les estètiques són diverses (enfrentades, fins i tot); els tractaments estilístics, oposats; els processos d'elaboració no tenen res a veure, i les posicions personals davant el fet literari són absolutament heterogènies. On pot raure, doncs, la "moguda", la "pinya"?

Publiquen, són d'aquí, fan literatura portàtil, amb un cert èxit de vendes, i, en alguns casos, tenen una qualitat excepcional en l'actual situació de la prosa catalana. Què més voleu? Generacions, mogudes? *Connais pas!*

JOSEP M. FONALLERAS

«Vitrina» de la Garrotxa

Sempre és un esdeveniment de caràcter cultural l'aparició d'una nova revista d'investigació, i/o d'alta divulgació científica, centrada en aquest cas en la temàtica de la Garrotxa, i només per això ja ens podríem felicitar per aquest primer número de "VITRINA", la publicació que el Museu Comarcal de la Garrotxa acaba d'editar.

Però, a més a més, el fet que sigui precisament un museu comarcal el seu impulsor, acomplint el seu vessant de recerca i divulgació, ens encoratja i serveix d'exemple a tots els qui creiem que aquesta mena de museus, lligats a la terra i a la gent d'una contrada concreta, han de servir més al ressorgiment cultural i científic de les nostres comarques que no pas els grans museus-col·leccions, sovint deslligats del seu medi natural i de la població que els acull.

Dintre l'ampli ventall de temes que forçosament un Museu Comarcal ha d'abastar, aquest primer número de "VITRINA" dona especial relleu als aspectes de base (Geologia, Paleoambient, Arqueologia), sense oblidar però els de creació (Literatura) ni els d'autoreflexió sobre el fenomen museístic (Museologia).

Aquest darrer aspecte, que m'ha interessat especialment, compta amb una proposta d'organització del mateix Museu Comarcal de la Garrotxa, molt en la línia de la nova museologia i dels ecomuseus, i a continuació amb un article d'Eulàlia Janer —Cap del Servei de Museus de la Generalitat— sobre el Moviment Internacional de la Nova Museologia, on es remarca l'important paper que la investigació, la defensa del Patrimoni, i els mètodes d'integració i participació de la comunitat en el seu museu, han de tenir en aquests museus comarcals.

Per acabar, penso que és un bon senyal del fort canvi en el nivell de les nostres publicacions comarcals (siguin de museus o de centres d'estudis), veure com a "VITRINA" tots els articles van signats per especialistes de cada tema, cosa que sens dubte ajudarà a superar la imatge de passatemps d'erudits locals que han sofert fins fa ben poc.

JOSEP TARRÚS I GALTER

L'Arxiu Municipal, nou de trinca

El dia 24 d'abril, en un acte senzill, però ple de significació, s'inaugurava la nova seu de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Girona. Es feia realitat una vella aspiració: donar tota la seva identitat a la part històrica de l'Arxiu Municipal, separant-la de la part merament administrativa, que li restava possibilitats en la seva adequada configuració.

L'Arxiu ha quedat ubicat en el primer pis de l'edifici de l'antic Institut, del carrer de la Força, del qual ocupa el que foren aula de física, laboratori de química, secretaria, direcció i sala de professors. El dipòsit, de gran capacitat i òptimes condicions, està dotat de prestatgeries tipus «compactus». A la confortable sala d'investigadors i al despatx del director, ambientat noblement, s'hi reuneix una ben nodrida biblioteca auxiliar.

Aquestes instal·lacions tan ben cuidades permetran la perfecta conservació dels notables fons documentals que integren l'Arxiu i ajudaran que els investigadors puguin treballar amb els mitjans adequats.

En els parlaments es recordà el treball realitzat al llarg dels anys pels arxivers Julián de Chía, Santiago Almeda, Lluís Busquets i molt especialment pel Dr. Lluís Batlle i Prats.

La gestió eficaç de l'alcalde Joaquim Nadal, historiador de professió, i el treball intel·ligent i constant de l'actual arxiver, Ramon Alberch han permès de fer realitat aquesta magnífica instal·lació de l'Arxiu Històric de la Ciutat.

E. MIRAMBELL

Girona fotogràfica?

Les Primeres Jornades Catalanes de Fotografia, el 1980, foren l'embrió de la Primavera fotogràfica de Catalunya, la primera edició de la qual tingué lloc el 1982. Enguany s'ha arribat a la tercera, amb característiques descentralitzadores. La coordinació corre a càrrec dels Serveis d'Arts Plàstiques del Departament de Cultura de la Generalitat i hi col·laboren una munió d'institucions, galeries d'art i centres privats. El 20 de març, a Barcelona, s'obria el cicle —que duraria fins ben entrat juny— de les nombroses mostres, homenatjant el gran fotògraf de premsa Agustí Centelles, traspasat el desembre de l'any passat.

Més enllà de l'expressa inscripció al genèric de la III Primavera fotogràfica, cal deixar constància, si res més no, de la afortunada coincidència, a Girona també, de mitja dotzena d'exposicions, visibles pels volts de Sant Jordi, magna diada cultural catalana i gironina.

L'itinerari podria començar al barri vell, al Museu d'Història, amb una estudiada i didàctica mostra de Carles Fontserè, al voltant de la formació, contrastos i desenvolupament humà i urbanístic de Nova-York. A la Fontana d'Or, el veterà fotògraf anglès George Rodger, amb la sèrie Àfrica, sintetitzava l'experiència documental amb l'antropologia més respectuosa, gens folklòrica. A la sala municipal Artur Vinardell, Josep M. Jaile ens oferia un seductor conjunt de "retrats en color" del món del jazz. Al costat, un xic més tard, de la mà d'Emili Massanas, podíem constatar la qualitat estètica i "retro" d'una petita selecció de l'important llegat de la saga dels Unal, llegat assumit per l'Arxiu d'imatges de l'Ajuntament gironí. Travessant l'Onyar, a la Casa de Cultura, el grup "Nou del Nou" (Anna Caballero, Maria Geli, Carles Mitjà, Carles Romani, Joan Castro, Manel Lladó, S. Guardiola, Jordi Carrera i Artemi) trobaven, en el muntatge, un fil conductor d'unes propostes certament heterogènies i desiguals. I a Salt, al Setè Cel, l'inquiet Moisès Tibau, dins l'imprecís concepte de postmodernitat, hi exhibia un ventall, atractiu i sofisticat, de fotos "pintades i collages".

ENRIC MARQUÈS

Seminari sobre la crisi agrària

Es celebrà a Girona el I Seminari Internacional d'Història, organitzat per l'Estudi General de Girona i la Universitat Internacional Menéndez Pelayo, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona. El Seminari aplegà disset estudiosos, cinc d'ells estrangers, de la «La Crisi agrària de finals del s. XIX a Europa». L'èxit del Seminari, tant a nivell d'organització com de continguts científics animarà, sens dubte, les diferents entitats organitzadores, a potenciar trobades d'aquest tipus amb una certa continuïtat.

Com deia el tríptic que anunciava el Seminari, el tema presentava un marc molt adequat per a la història comparada. D'aquí que les Comunicacions, tant les que feien referència a diferents àrees espanyoles, com les que analitzaren el procés a Alemanya, França, Gran Bretanya, Itàlia i Portugal, fossin seguides amb un gran interès per tots els participants i pel públic assistent; d'aquí, també, la importància dels debats que seguïen a les lectures de les Comunicacions. En el curs de les diferents Sessions es posà de manifest la necessitat de les diverses zones agrícoles d'especialitzar-se, en aquells moments crítics, en aquells productes i conreus per als quals hom comptava amb millors recursos; aquesta reorganització del sistema productiu fou sovint exitosa. Això féu que, com comentaren alguns participants en acabar el Seminari, es parlés molt de prosperitat agrícola en un Seminari sobre la crisi agrària. I és que el Seminari també va servir per qüestionar els conceptes de crisi, depressió i prosperitat tal com s'han aplicat tradicionalment en els llibres d'història.

ROSA CONGOST

La claror del verb antic

S'han clos les sessions del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana a Girona, adreçades ací a l'estudi de la sociologia de la llengua. Unes jornades profitoses, profundes, serioses i científiques. Els temes parlen amb veu pròpia: *Consciència lingüística, llengua i nació, llengua i poder, llengua i institucions, bilingüisme...* Girona, la gran absent, la Ciutat Pilot de la normalització no ha esdevingut guia, capdavantera, model. No s'ha obcat a la gran obra, amb excepcions. Ben cert que una efemèride reclama meditació gestora i gestió meditada. La precipitació fa coixejar l'empenta però no justifica l'oblit o el menyspreu. L'accent gironí s'ha sentit ben poc als seients i a la tarima: l'empresa pot eixarrei-se si el suport comú no transcendeix suspicàcies i ideologies. La normalització sofisticada engoleix la normalització socràtica amb ergotismes de jerarquies de valors ben falsejades: la utopia continua. Fa l'efecte de conformisme i cofoisme endormiscat sense escarràs per endreçar el i'l prim de la feinada conscient i conscienciada. Cal sobreixir de l'atzucac, instar recursos seriosos, traduir tot el consum lingüístic, aconseguir respecte, redreçar els marcs si convé... No es pot estar si normalitzo si no normalitzo: que la claror del verb antic no rufegi entenebrida. No es tasta desesperança, però no s'assaboreix aquesta fe normalitzadora que el Congrés ens vol favorejar amb aura creixent. Ara les conclusions... i les obres!

SEGIMON SIBINA

ARTS

HISTÒRIA

LLENGUA